

Број: 07-07-377-01/07
Мостар, 27.04.2007. године

На основу члана 14, члана 15. и члана 50. Закона о електричној енергији („Службене новине ФБиХ“ број 41/02, 24/05, 38/05), члана 12. став (1) и члана 14. став (1) Статута Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине ФБиХ“ број 13/04), члана 31. став (2) и члана 37. став (3) и члана 58. Пословника о раду ФЕРК-а („Службене новине ФБиХ“ број 59/04) и чланова 40-52, члана 56, члана 59. и члана 71. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке („Службене новине ФБиХ“ број 45/05), те Одлука Државне регулаторне комисије за електричну енергију - ДЕРК („Службени гласник БиХ“ број 1/06, 7/06, 24/06 и 26/06), Одлука Државне регулаторне комисије за електричну енергију - ДЕРК број 04-321-59/06 и број 04-322-42/06 од 19.04.2007. године и Рјешења Регулаторне комисије за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине број 07-02-979-44/21/06 од 27.04.2007. године, број 07-02-980-32/22/06 од 27.04.2007. године и број 07-02-981-54/23/06 од 27.04.2007. године, Регулаторна комисија за електричну енергију у Федерацији Босне и Херцеговине – ФЕРК је 27.04.2007. године на VII. редовној сједници донијела

О Д Л У К У

**о тарифним ставовима за продају електричне енергије
неквалификованим (тарифним) купцима Јавног подuzeћа „Електропривреда
Хрватске заједнице Херцег Босне“ диоичко друштво Мостар**

Члан 1.

Овом Одлуком утврђују се тарифни ставови за продају електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце Јавног подuzeћа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ диоичко друштво Мостар.

Члан 2.

Тарифни ставови за неквалификоване (тарифне) купце по категоријама и групама потрошње одређени су у зависности од трошкова производње, набавке, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом, те трошкова преноса и рада НОС-а (по Одлукама ДЕРК-а „Службени гласник БиХ“ број 1/06, 7/06, 24/06 и 26/06), које те категорије и групе потрошње стварају својим начином и временом коришћења електричне енергије, уважавајући начело постепености промјена.

Тарифни ставови за продају електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце Јавног подuzeћа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег

Босне“ дионичко друштво Мостар са примјеном од 01.04.2007. године до 30.04.2007. године су:

ТАРИФНИ СТАВОВИ ЗА НЕКВАЛИФИКОВАНЕ (ТАРИФНЕ) КУПЦЕ												
ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	СЕЗОНСКИ	ДНЕВНИ	Високи напон			НИСКИ НАПОН					ЈАВНА РАСВЈЕТА
				110 кV	СРЕДЊИ НАПОН		ДОМАЋИНСТВА		ОСТАЛА ПОТРОШЊА			
					35 кV	10 кV	I. т. г.	II. т. г.	I. т. г.	II. т. г.	III. т. г.	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
МЈЕРНО МЈЕСТО КУПЦА	кМ	-	-	20,00	20,00	20,00	1,90	1,90	20,00	5,20	5,20	1,90
ОБРАЧУНСКА СНАГА	кМ/кV/мјесец	ВИШИ	-	21,54	23,11	27,66	4,85	4,85	18,28	18,28	18,28	-
		НИЖИ	-	16,57	17,77	21,28	3,73	3,73	14,06	14,06	14,06	-
АКТИВНА ЕНЕРГИЈА	pf/kWh	ВИШИ	ВЕЋИ	9,59	10,04	12,34	12,62	15,77	19,31	28,02	22,41	20,06
			МАЊИ	4,79	5,02	6,17	-	7,89	9,65	14,01	-	-
		НИЖИ	ВЕЋИ	7,38	7,73	9,49	9,71	12,13	14,85	21,55	17,24	15,43
			МАЊИ	3,69	3,86	4,75	-	6,07	7,43	10,78	-	-
ПРЕКОМЈЕРНО ПРЕУЗЕТА РЕАКТИВНА ЕН.	pf/kvarh	-	-	0,911	2,14	2,68	-	-	3,22	-	-	-

Члан 3.

Тарифни ставови за неквалификоване (тарифне) купце по категоријама и групама потрошње одређени су у зависности од трошкова производње, набавке, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом, те трошкова преноса и рада НОС-а (по Одлукама ДЕРК-а број 04-321-59/06 и број 04-322-42/06 од 19.04.2007. године), које те категорије и групе потрошње стварају својим начином и временом коришћења електричне енергије, уважавајући начело постепености промјена.

Тарифни ставови за продају електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар са примјеном од 01.05.2007. године су:

ТАРИФНИ СТАВОВИ ЗА НЕКВАЛИФИКОВАНЕ (ТАРИФНЕ) КУПЦЕ												
ТАРИФНИ ЕЛЕМЕНТИ	ЈЕДИНИЦА МЈЕРЕ	СЕЗОНСКИ	ДНЕВНИ	ВИСОКИ НАПОН		СРЕДЊИ НАПОН		НИСКИ НАПОН				
				110 kV	35 kV	10 kV	ДОМАЋИНСТВА		ОСТАЛА ПОТРОШЊА			ЈАВНА РАСВЈЕТА
							I. т. г.	II. т. г.	I. т. г.	II. т. г.	III. т. г.	
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
МЈЕРНО МЈЕСТО КУПЦА	КМ	-	-	20,00	20,00	20,00	1,90	1,90	20,00	5,20	5,20	1,90
ОБРАЧУНСКА СНАГА	КМ/кW/ мјесец	ВИШИ	-	23,49	25,02	29,62	6,80	6,80	20,24	20,24	20,24	1,95
		НИЖИ	-	18,07	19,25	22,78	5,23	5,23	15,57	15,57	15,57	1,50
АКТИВНА ЕНЕРГИЈА	pf/kWh	ВИШИ	ВЕЋИ	8,97	9,73	12,00	12,36	15,46	18,98	27,71	22,17	19,81
			МАЊИ	4,48	4,86	6,00	-	7,73	9,49	13,85	-	-
		НИЖИ	ВЕЋИ	6,90	7,48	9,23	9,51	11,89	14,60	21,31	17,05	15,24
			МАЊИ	3,45	3,74	4,62	-	5,94	7,30	10,66	-	-
ПРЕКОМЈЕРНО ПРЕУЗЕТА РЕАКТИВНА ЕН.	pf/kvarh	-	-	0,911	2,14	2,68	-	-	3,22	-	-	-

Члан 4.

У тарифним ставовима из чланова 2. и 3. ове Одлуке није укалкулисан износ пореза на додату вриједност, за који Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар има обавезу посебно га евидентирати на сваком појединачном рачуну купца.

Члан 5.

Виша (зимска) сезона траје од 01.01. до 28/29.02. и од 01.11. до 31.12.

Нижа (љетна) сезона траје од 01.03. до 31.10.

Већи дневни тарифни ставови примјењују се од 07:00 до 13:00 х и од 16:00 до 22:00 х, током зимског рачунања времена.

Мањи дневни тарифни ставови се примјењују од 00:00 до 07:00 х, од 13:00 до 16:00 х и од 22:00 до 24:00 х, током зимског рачунања времена, те недјелом.

Већи дневни тарифни ставови се примјењују од 08:00 до 14:00 х и од 17:00 до 23:00 х, током љетног рачунања времена.

Мањи дневни тарифни ставови се примјењују од 00:00 до 08:00 х, од 14:00 до 17:00 х и од 23:00 до 24:00 х, током љетног рачунања времена, те недјелом.

Однос између више и ниже сезоне је 1,3:1, по тарифним елементима активна електрична енергија и обрачунска снага, док је однос већих и мањих дневних тарифних ставова 2:1 по тарифном елементу активна електрична енергија (укључујући тарифе преноса и НОС-а).

Члан 6.

Категорије потрошње су слиједеће:

- купци који електричну енергију преузимају на 110 кV напону и вишем
- купци који електричну енергију преузимају на 35 кV напону
- купци коју електричну енергију преузимају на 10 (20) кV напону
- домаћинства, која електричну енергију преузимају на 0,4 кV напону
- остала потрошња, која електричну енергију преузима на 0,4 кV напону
- јавна расвјета, која електричну енергију преузима на 0,4 кV напону.

Члан 7.

Купцима који електричну енергију преузимају на 110 кV напону и вишем, 35 кV напону и 10 (20) кV напону, мјери се активна електрична енергија, обрачунска (вршна) снага и реактивна електрична енергија, а обрачунава измјерена активна електрична енергија, обрачунска вршна снага, прекомјерно преузета реактивна електрична енергија и мјесечна накнада по мјерном мјесту купца.

Члан 8.

Групе унутар категорије потрошње домаћинства су:

- I. тарифна група, купци који посједују једнотарифно или двотарифно бројило без уклопног сата или неког другог уређаја за управљање тарифом,
- II. тарифна група, купци који посједују двотарифно бројило са уклопним сатом или неким другим уређајем за управљање тарифом.

Купцима I. и II. тарифне групе из овог члана, мјери се активна електрична енергија, а обрачунава измјерена активна електрична енергија, 1 kW обрачунске снаге и мјесечна накнада по мјерном мјесту купца.

Члан 9.

Групе унутар категорије остала потрошња су:

- I. тарифна група, купци прикључени на 0,4 кV напон, који нису домаћинства нити јавна расвјета, имају вршно оптерећење из електроенергетске сагласности или остварење из претходног периода веће или једнако 30 kW и исту не може мијењати и прелазити у неку другу тарифну групу,
- II. тарифна група, купци прикључени на 0,4 кV напон, који нису домаћинства нити јавна расвјета, имају вршно оптерећење из електроенергетске

- сагласности или остварење из претходног периода мање од 30 kW и посједују двотарифно бројило с уклопним сатом или неким другим уређајем за управљање тарифом,
- III. тарифна група, купци прикључени на 0,4 kV напон, који нису домаћинства нити јавна расвјета, имају вршно оптерећење из електроенергетске сагласности или остварење из претходног периода мање од 30 kW и посједују једнотарифно бројило или двотарифно бројило без уклопног сата или неког другог уређаја за управљање тарифом.

Купцима I. тарифне групе из овог члана, мјери се активна електрична енергија, обрачунска (вршна) снага и реактивна електрична енергија, а обрачунава измјерена активна електрична енергија, обрачунска вршна снага, прекомјерно преузета реактивна електрична енергија и мјесечна накнада по мјерном мјесту купца.

Купцима II. и III. тарифне групе из овог члана, мјери се активна електрична енергија, а обрачунава измјерена активна електрична енергија, 1 kW обрачунске снаге и мјесечна накнада по мјерном мјесту купца.

Члан 10.

Купцима из категорије потрошње јавна расвјета мјери се активна електрична енергија, а обрачунава измјерена активна електрична енергија, 1 kW обрачунске снаге (од 01.05.2007. године) и мјесечна накнада по мјерном мјесту купца.

Члан 11.

Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друтво Мостар обавезно је тарифне ставове из ове Одлуке учинити доступним свим неквалификованим (тарифним) купцима.

Члан 12.

Тарифни ставови прописани Одлуком ФЕРК-а од 24.03.2006. године о тарифним ставовима за продају електричне енергије неквалификованим (тарифним) купцима Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар („Службене новине ФБиХ“ број 15/06) престају се примјењивати са 31.03.2007. године.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, те се објављује на огласној табли ФЕРК-а, веб страници ФЕРК-а, а диспозитив ове Одлуке и у „Службеним новинама ФБиХ“.

О б р а з л о ж е њ е

У складу са чланом 14. и чланом 15. Закона о електричној енергији, ФЕРК је поред осталог надлежан за утврђивање тарифних ставова за кориснике дистрибутивних система и тарифних ставова за неквалификоване (тарифне) купце, као и за заштиту права купаца, електропривредних друштава за дистрибуцију и произвођача електричне енергије, те надгледања односа у електроенергетском сектору и регулисање квалитете услуга на свим нивоима, као и тарифе и накнаде које се плаћају на монополске услуге у дистрибуцији, имајући у виду интересе и потребе свих корисника за снабдијевањем електричном енергијом.

Члан 49. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке прописује да тарифни ставови представљају јединичне цијене за тарифне елементе утврђене тарифном методологијом за сваку категорију и групу потрошње, те да се разликују дневни тарифни ставови, сезонски тарифни ставови, тарифни ставови у зависности од нивоа потрошње (блок тарифа) и тарифни ставови у зависности од времена трајања вршног оптерећења, као и да ФЕРК посебном одлуком одобрава и проглашава важећим тарифне ставове по завршетку тарифног поступка.

Члан 51. став (1) Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке прописује да тарифни купци рачуном за електричну енергију плаћају цијену која покрива све трошкове система, који су настали да би се обезбједило континуисано напајање електричном енергијом. Та цијена укључује сљедеће трошкове:

- a) трошкове производње и/или набавке електричне енергије (утрошак снаге, активне енергије, прекомјерно преузете јалове енергије и помоћних услуга),
- b) трошкове преноса и НОС-а (трошкови везани за преносну мрежарину, помоћне услуге и рад НОС-а),
- c) трошкове дистрибуције (трошкови везани за дистрибутивну мрежарину и мјесечну накнаду),
- d) трошкови снабдијевања.

Чланом 56. овог Правилника прописано је да ће захтјев за одобрење тарифа бити разматран у складу са методологијом утврђеном овим Правилником, а да је дискреционо право и овлашћење ФЕРК-а да размотри и потврди све трошкове и приходе достављене као подршка предложеним тарифама те да прихвати, одбије или прилагоди било коју ставу која није оправдана, размотри и потврди цјелокупна средства која су предложена да буду дијелом основе регулисаних средстава и да прихвати, одбије или прилагоди вриједност било којег од тих средстава, прихвати, одбије или прилагоди сваку величину или анализу коришћену за израчун предложене тарифе, и прихвати предложене тарифе или да их прилагоди на одговарајући начин.

Чланом 71. истог Правилника прописано је да ће ФЕРК, уважавајући начело постепеног увођења међународно прихваћене регулаторне праксе и постепеног увођења општеприхваћених међународних стандарда у тарифном поступку, водити

рачуна о избјегавању наглих и великих промјена тарифа у прелазном периоду, као и о постепеном укидању унакрсних субвенција између електропривредних дјелатности, категорија и група потрошње, као и о постепености при одобравању стопе поврата на власнички капитал, те да постепено у примјени тарифне методологије у прелазном периоду подразумијева и постепено у евентуалним измјенама тарифа, које ће на крају прелазног периода у потпуности бити засноване на оправданим трошковима.

ФЕРК је на основу Захтјева Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар од 14.11.2006. године и то Захтјева за одобрење тарифа за дјелатност производње електричне енергије примљеним под бројем 07-02-979/21/06, Захтјева за одобрење тарифа за дјелатност дистрибуције електричне енергије примљеним под бројем 07-02-980/22/06 и Захтјева за одобрење тарифа за дјелатност снабдијевања електричном енергијом примљеним под бројем 07-02-981/23/06 дана 23.1.2007. године донио Одлуку о провођењу другог тарифног поступка број 07-07-83-01/07 и 22.3.2007. године Одлуку о измјени планираног датума одржавања формалне расправе о приједлогу тарифних ставова број 07-07-261-01/07. Наведеним одлукама ФЕРК је одредио вријеме и мјесто одржавања формалних расправа у другом тарифном поступку и то формалних расправа по захтјевима за одобрење тарифа за дјелатност производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом и формалне расправе о Приједлогу тарифних ставова за продају електричне енергије тарифним купцима, који приједлог је Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар поднијело уз напријед наведене Захтјеве за одобрење тарифа. Статус умјешача у формалној расправи о Приједлогу тарифних ставова су стекли „Алуминиј“ д.д. Мостар Закључком број 07-02-979-16/21/06, Б.С.И. д.о.о. Јајце Закључком број 07-02-979-17/21/06, 07-02-980-13/22/06 и 07-02-981-14/23/06 и Удружење послодаваца ФБиХ Закључком број 07-02-979-18/21/06, 07-02-980-14/22/06 и 07-02-981-15/23/06, донијетим од стране ФЕРК-а 02.02.2007. године.

Поступајући по Захтјевима за одобрење тарифа Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар, ФЕРК је 27.04.2007. године донио Рјешење број 07-02-980-44/21/06, којим је Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар за дјелатност производње електричне енергије одобрен потребан годишњи приход од неквалификованих (тарифних) купаца у износу од 63.599.000 КМ.

Рјешењем број 07-02-980-32/22/06 ФЕРК је Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар за дјелатност дистрибуције електричне енергије одобрио потребан годишњи приход од тарифа за кориснике дистрибутивног система у износу од 36.980.170 КМ.

Рјешењем број 07-02-981-54/23/06 ФЕРК је Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар за дјелатност снабдијевања електричном енергијом одобрио потребан годишњи приход од неквалификованих (тарифних) купаца у износу од 13.069.566 КМ и одобрио

трошак набавке електричне енергије за потребе неквалификованих (тарифних) купаца у износу од 139.198.644 КМ.

Током провођења другог тарифног поступка расправљало се и о питању набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце чији је трошак подносилац захтјева приликом подношења захтјева исказао у износу од 189.393.172 КМ за недостајућу количину електричне енергије у износу од 1.908 GWh. У току поступка, подносилац захтјева је трошак набавке електричне енергије измјенио на износ од 212.452.182,95 КМ, односно 212.480.463,66 КМ.

Из уговора које је Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар доставило у ФЕРК, слиједи како укупна количина електричне енергије коју је Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар набавило износи 1.971 GWh, од којих се на потребе неквалификованих (тарифних) купаца односи 1.921,1 GWh. Када се на количину од 1.971 GWh примјене уговорене цијене и припадајуће царинске евиденције и банкарске услуге израчунали смо укупан трошак набавке електричне енергије у износу 212.392.069,63 КМ. Када из тог износа изузмемо трошак набавке електричне енергије за 49,9 GWh по највећој уговореној цијени од 63 ЕУР/МWh (123,21729 КМ/МWh) с припадајућим царинским евиденцијама и банкарским услугама добије се трошак набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце у износу од 206.169.621,37 КМ из којег произилази просјечна набавна цијена од 107,32 КМ/МWh.

Током провођења другог тарифног поступка умјешачи „Алуминиј“ д.д. Мостар и Б.С.И. д.о.о. Јајце исказивали су могућност да искористе статус квалификованог купца на начин да искористе право избора да сами набаве дио електричне енергије за своје потребе, а за преостали дио недостајуће електричне енергије да се снабдијевају од свог снабдјевача првог реда по регулисаним тарифним ставовима.

Дана 20.4.2007. године дописом примљеним у ФЕРК под бројем 07-02-233-23/07 и 07-02-981-47/23/06 умјешач „Алуминиј“ д.д. Мостар извјестио је ФЕРК да је набавио дио електричне енергије за покривање својих потреба у 2007. години, а да ће за остатак својих потреба за електричном енергијом у 2007. години бити снабдјеван од Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар као неквалификовани (тарифни) купац. Извјестио је да испорука електричне енергије коју је „Алуминиј“ д.д. Мостар набавио за своје властите потребе почиње од 1.5.2007. године, те да је о истој обавјестио и Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар.

Да би ФЕРК могао разматрати све чињенице и околности на којима треба да заснива своје одлуке у складу са чланом 81. Правилника о јавним расправама и рјешавању захтјева и жалби ФЕРК-а и чланом 63. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке ФЕРК-а, ФЕРК је својим дописом број 07-02-233-24/07 и 07-02-981-48/23/06 од 20.4.2007. године затражио од Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар да се изјасни о утицају набавке цца 100 MWh/h електричне енергије на трошак набавке

електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце коју је извршило Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар за 2007. годину. ФЕРК је Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар поставио и питање има ли нови приједлог тарифних ставова с обзиром на нове чињенице везане за набавку електричне енергије од стране „Алуминиј“ д.д. Мостар.

Дана 23.04.2007. године подносилац захтјева у допису примљеним у ФЕРК-у под бројем 07-02-233-25/07 и 07-02-981-49/23/06 одговорио на допис ФЕРК-а у којем је навео да је у току другог тарифног поступка предао сву документацију, те да сматра да једино регулатор може и треба донијети коначне одлуке и праведна рјешења у складу са Законом и правилницима које је донио, а која неће угрозити пословање подносиоца захтјева, те како не зна што ће ФЕРК одлучити по његовим захтјевима те остаје код свих ранијих захтјева. Истим дописом је и изразио питање о „одјави“ на „пријаву“ „Алуминија“ д.д. Мостар као тарифног купца електричне енергије у 2007. години. Међутим, иако је ФЕРК у току тарифног поступка, а и путем дописа бр. 07-02-233-24/07 и 07-02-981-48/23/06 од подносиоца захтјева више пута тражио да се изјасни какав је утицај набавке електричне енергије „Алуминиј“ д.д. Мостар за своје властите потребе на трошкове набавке електричне енергије подносиоца захтјева за неквалификоване (тарифне) купце за 2007. годину, подносилац захтјева се до тренутка доношења Одлуке ФЕРК-а није прецизно изјаснио о финансијским аспектима раскида или неиспуњења уговора о набавци електричне енергије за потребе неквалификованих (тарифних) купаца за 2007. годину, већ је давао уопштене изјаве о могућем негативном утицају на остварење потребног прихода.

Истог дана 23.04.2007. године ФЕРК је од подносиоца захтјева под бројем 07-02-233-26/07 и 07-02-981-50/23/06 примио копије дописа које је подносилац захтјева упутио умјешачу „Алуминиј“ д.д. Мостар од којег тражи хитно изјашњавање предвиђених количина снаге и енергије за период од 01.05.2007. године до 31.12.2007. године, по мјесецима које ће подносилац захтјева испоручивати „Алуминиј“ д.д. Мостар као тарифном купцу. У прилогу је доставио и копију дописа који је упутио ФМЕРИ Мостар, ДЕРК Тузла, НОС Сарајево и Електропренос Босне и Херцеговине а.д. Бањалука, од којих тражи да их, у случају да ФЕРК одобри трансакције „Алуминија“ д.д. Мостар за набавку електричне енергије, извјесте што им је чинити да би се одржала стабилност електроенергетског система, те да се квалификовани купац обавијести које су његове обавезе за реализацију оваквог аранжмана, а које подносиоца захтјева.

Дана 25.04.2007. године под бројем 07-02-233-28/07 и 07-02-981-51/23/06 у ФЕРК је примљена од „Алуминиј“ д.д. Мостар копија дописа упућеног подносиоцу захтјева, а који је „Алуминиј“ д.д. Мостар поред ФЕРК-а упутио и ДЕРК-у, НОС-у, Преносу и ФМЕРИ-ју, и у којој су наведене предвиђене количине електричне енергије и снаге које ће Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар испоручивати „Алуминиј“ д.д. Мостар као тарифном купцу у периоду од 01.05.2007. до 31.12.2007. године. Истог дана ФЕРК је својим дописом број 07-02-233-27/07 затражио од „Алуминиј“ д.д. Мостар да, поводом информације да ће „Алумињ“ д.д. Мостар од 01.05.2007. године

искористити своје право дефинисано у чланом 9. став (2) Правилника о стицању статуса квалификованог купца, достави Уговор о снабдијевању са Хрватском електропривредом д.д. Загреб као и информације о регулисању односа са Преносном компанијом, Независним оператором система, балансно оговорном страном и резервним снабдјевачем уколико се одлучи за истог.

Дана 25.04.2007. године под бројем 07-02-233-29/07 и 07-02-981-52/23/06 ФЕРК је примио од „Алуминиј“ д.д. Мостар допис у којем прилогу доставља Уговор о продаји електричне енергије закључен између Хрватске електропривреде д.д. Загреб и Алуминиј д.д. Мостар за испоруку 100 MW електричне енергије за потребе Алуминиј д.д. Мостар.

Дана 26.04.2007. године под бројем 07-02-233-30/07 и 07-02-981-53/23/06 ФЕРК је примио од „Алуминиј“ д.д. Мостар допис у којем исти обавјештава ФЕРК да је копију уговора о снабдијевању електричном енергијом коју је купио од ХЕП-а доставио Електропреносу, НОС-у, ДЕРК-у, ФЕРК-у и ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, а да очекује од Електропреноса након извршених разговора, њихова упутства за даље рјешавање међусобних односа, те да је у разговору са НОС-ом договорено да ће се у тројном састанку ЈП „Електропривреда ХЗ ХБ“ д.д. Мостар, НОС и „Алуминиј“ д.д. Мостар договорити услови балансирања.

На основу одобрених потребних прихода од неквалификованих (тарифних) купаца дјелатности производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом, као и трошка набавке електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце укупан потребан приход Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар од неквалификованих (тарифних) купаца износи 252.847.380 КМ. Овдје је узето у обзир да је „Алуминиј“ д.д. Мостар, који је У складу са Правилнику о стицању статуса квалификованог купца („Службене новине ФБиХ“ бр.53/06) и Рјешењу ФЕРК-а бр. 07-02-807-01/18/06 од 03.10.2006. године („Службене новине ФБиХ“ бр.62/06), стекао статус квалификованог купца. На основу наведеног и ДЕРК-ове Привремене лиценце за дјелатност међународне трговине-увоза електричне енергије за властите потребе број 05-28-281-9/06 од 30.11.2006. године („Службени гласник БиХ“ бр.98/06), Алуминиј д.д. Мостар је закључио Уговор с Хрватском електропривредом д.д. Загреб о набавци дијела потребне количине електричне енергије, што је утицало на смањење трошкова набавке електричне енергије Јавног предузећа „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво. Мостар, а тиме и на укупан потребан приход овог јавног предузећа од наквалификованих (тарифних) купаца што резултује мањим повећањем тарифних ставова, односно цијена електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце.

Тарифни ставови су утврђени алокацијом трошкова производње и набавке електричне енергије, трошкова дистрибуције, трошкова снабдијевања електричном енергијом, те трошкова преноса електричне енергије и рада НОС-а, укључујући обезбјеђење помоћних услуга покривања губитака у преносној мрежи и прекомјерно преузете јалове електричне енергије на категорије и групе потрошње и на тарифне елементе укључујући сезонско и дневно временско диференцирање. Трошкови за

обезбјеђење осталих помоћних услуга нису укључени у тарифне ставове, с обзиром да је у току тестни период у којем финансијски обрачун за помоћне услуге неће бити ефективан. (Одлука ДЕРК-а број 04-321-59/06 од 19.04.2007. године).

Тарифни ставови за неквалификоване (тарифне) купце засновани су на слиједећем:

- просјечна производно-набавна цијена електричне енергије износи 0,070971 КМ/кWh за количину енергије од 2.837,32 GWh од које се 1.464 GWh односи на производњу из властитих хидроелектрана, док 1.373,32 GWh на набављену електричну енергију,
- трошкови коришћења дистрибутивне мреже износе 57.978.095 КМ, које чине трошкови дистрибутивне дјелатности у висини одобреног потребног прихода у износу од 36.980.170 КМ, трошкови дјелатности снабдијевања који се односе на мјерење у износу од 8.254.440 КМ и трошкови губитака електричне енергије у дистрибутивној мрежи у износу од 12.743.485 КМ,
- трошкови дјелатности снабдијевања електричном енергијом који се односе на обрачун, фактурисање и наплату износе 4.815.126 КМ,
- преносна мрежарина у износу од 0,0098 КМ/кWh преузете активне електричне енергије из мреже преноса, утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-28-248-37/05 („Службени гласник БиХ“ бр. 7/06, 24/06 и 26/06),
- дио преносне мрежарине који се односи на енергију у износу од 0,00605 КМ/кWh преузете активне електричне енергије из мреже преноса и дио преносне мрежарине који се односи на снагу у износу од 1,652 КМ/кWh, утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-322-42/06 од 19.04.2007. године,
- тарифа за рад НОС-а износи 0,000343 КМ/кWh преузете активне електричне енергије из мреже преноса утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-28-232-33/05 („Службени гласник БиХ“ бр. 1/06),
- тарифа за рад НОС-а износи 0,000346 КМ/кWh преузете активне електричне енергије из мреже преноса утврђене одлуком ДЕРК-а број 04-321-59/06 од 19.04.2007. године ,
- тарифа за прекомјерно преузету јалову електричну енергију утврђена на бази израчуна ДЕРК-а износи 0,00911 КМ/кVarh, за укупно прекомјерно преузету јалову електричну енергију из преносне мреже,
- трошак за покривање губитака на преносној мрежи одређен на бази количине електричне енергије према електроенергетском билансу НОС-а за 2007. годину у износу од 100,6 GWh и просјечне производно набавне цијене у износу од 0,070971 КМ/кWh алоциран на категорије и групе потрошње зависно о количини преузимања електричне енергије са мреже преноса.

За електричну енергију коју је „Алуминиј“ д.д. Мостар набавио за своје властите потребе исти је дужан да измирује финансијске обавезе за коришћење преносне мреже „Електропреносу Босне и Херцеговине“ а.д. Бањалука, рад НОС-а НОС-у, по тарифама које је утврдио ДЕРК Одлукама број 04-321-59/06 и број 04-322-42/06 од 19.04.2007. године, као и надокнаде преносних губитака по цијени 0,00226261 КМ/кWh и прекомјерно преузете јалове електричне енергије по тарифи 0,00911 КМ/кVarh, Јавном подuzeћу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионачко друштво Мостар, која је према електроенергетском билансу НОС-а

за 2007. годину обезбједила електричну енергију у износу од 100,6 GWh за покриће преносних губитака и реактивну електричну енергију за све неквалификоване (тарифне) купце овог јавног предузећа, укључујући и износ који је „Алуминиј“ д.д Мостар набавио за своје властите потребе.

ФЕРК је у разматрању Захтјева у другом тарифном поступку у највећој могућој мјери поштивао основна начела која прописују да ће тарифе бити праведне и разумне, равноправне и одређене на транспарентан начин, уважавајући да постепеност у примјени тарифне методологије у прелазном периоду подразумјева и постепеност у измјенама тарифа, које ће тек на крају прелазног периода у потпуности бити засноване на оправданим трошковима, а све у складу са одредбама Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, које се односе на прелазни период. ФЕРК сматра да извјесно вријеме Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар и њен већински власник морају понијети дио терета сами.

Како се може видјети у Правилнику за тарифну методологију и тарифне поступке у поглављу о прелазном периоду, политика ФЕРК је да се електроенергетски сектор мора кретати у правцу тарифа које покривају оправдане трошкове регулисане компаније. Без сумње, циљ је ФЕРК-а да регулисане компаније раде ефикасно остварујући приход по регулисаним тарифама које укључују разуман поврат. У прелазном периоду биће потребно стрпљење док се не достигне крајњи циљ – и то стрпљење на страни регулисане компаније, Владе ФБиХ као већинског власника и купаца.

ФЕРК је у свом Правилнику за тарифну методологију и тарифне поступке затражио да регулисане компаније послују у складу са Законом о електричној енергији. Као што је прописано чланом 8. тог Закона, у току је отварање електроенергетског тржишта, а у складу са Уговором о успостави Енергетске заједнице („Службени гласник БиХ – међународни уговори“ бр. 9/06), Одлуци о обиму, условима и временском распореду отварања тржишта електричне енергије у Босни и Херцеговини („Службене новине ФБиХ“ бр. 33/06) Државне регулаторне комисије за електричну енергију (ДЕРК), те ФЕРК-овом Правилнику о стицању статуса квалификованог купца („Службене новине ФБиХ“ бр. 53/06). У складу са наведеним Правилнику, Б.С.И. д.о.о. Јајце и „Алуминиј“ д.д. Мостар су стекли статус квалификованог купца рјешењима ФЕРК-а бр. 07-02-791-06/17/06 и бр. 07-02-807-01/18/06 од 3.10.2006. године („Службене новине ФБиХ“ бр.62/06). У складу са чланом 9. Правилника о стицању статуса квалификованог купца, у прелазном периоду квалификовани купац има право избора начина снабдијевања електричном енергијом. На основу наведеног, Алуминиј д.д. Мостар је као квалификовани купац искористио своје право избора и за дио електричне енергије у износу од 1.318,313 GWh је изабрао да се снабдијева као неквалификовани (тарифни) купац од свог снабдјевача тарифних купаца. Из тог разлога у другом тарифном поступку по Захтјевима за одобрење тарифа за дјелатност производње и снабдијевања електричном енергијом подносилаца захтјева Јавног предузећа „Електропривреда

Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар, Алумињ д.д. Мостар је у том дијелу посматран као и сви остали неквалификовани (тарифни) купци, у смислу утврђивања оправданости трошкова потребних за производњу и снабдијевање електричном енергијом за неквалификоване (тарифне) купце, уз настојање да се избјегне субвенционисање између различитих категорија потрошње. У вези с наведеним, уколико електропривредно друштво има недовољне количине електричне енергије за своје неквалификоване (тарифне) купце, па мора набављати електричну енергију, тада цијена те набављене електричне енергије мора бити укључена у портофолију снабдијевања, чији ће трошак бити распоређен на све неквалификоване (тарифне) купце. Имплементирање стандарда недискриминације и обавезе јавне услуге наметнуте су од Парламента ФБиХ у облику Закона о електричној енергији, што значи да сада постоје стандарди које ФЕРК проводи у јавности што резултује недискриминацијом и правилном расподјелом трошкова снабдијевања.

Важно је да Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар, као и цијели сектор и јавност, разумију да су стандарди које ФЕРК намеће електропривредном друштву настали примјеном закона и састоје се од испитивања и оправдавања података о трошковима које је узроковала регулисана компанија. ФЕРК се понаша у складу са законом; трошкове је узроковала регулисана компанија приликом свог пословања, тако да је иста дужна приказати и оправдати те трошкове у складу са чланом 23, чланом 30. и чланом 37. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, а ФЕРК у складу са чланом 58. Пословника о раду ФЕРК-а приликом одлучивања о оправданости неког трошка узима у обзир и чињеницу да је информација о истом дата или ускраћена.

Када се ради о тарифама, дужности независног регулатора у складу са законом су верификација података о трошковима и постепено увођење промјена тарифа с циљем поткрепљивања тарифа заснованих на трошковима у складу са Директивама ЕУ, Закона и прописа које доноси ФЕРК. Регулисана компаније имају обавезу придржавати се прописа за снабдијевање електричном енергијом неквалификованих (тарифних) купаца у складу са обавезом вршења јавне услуге.

Све регулисане компаније које имају обавезу вршења јавне услуге морају обезбједити електричну енергију свим својим неквалификованим (тарифним) купцима што је могуће економичније. Ова обавеза има своје основе у закону, а посебно:

- Почетна дозвола за рад - лиценца за обављење електропривредне дјелатности снабдијевања електричном енергијом првог реда додјељена Јавном предузећу „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар, садржи обавезу вршења јавне услуге за Јавно предузеће „Електропривреда Хрватске заједнице Херцег Босне“ дионичко друштво Мостар описану у ставу 4.2.1. и 4.1.1. тако да: „Ималац лиценце обавезан је придржавати се свих важећих закона, подзаконских аката, прописа и стандарда ФЕРК-а, а у складу са Директивом ЕУ и међународним споразумима које је прихватила БиХ.”

- Директива 2003/54/ЕЦ везана за Заједничка правила за унутрашња тржишта електричне енергије, у чланом 3. описује обавезу јавне услуге и дужност компаније која има обавезу јавне услуге да штити своје купце. Посебно, формулација наводи: “. . . У општем економском интересу, државе чланице могу предузетништвима која дјелују у електроенергетском сектору, наметнути обавезу јавне услуге која је везана за безбједност, укључујући безбједност снабдијевања, редовност, квалитету и цијене снабдијевања и заштите околине, укључујући енергетску ефикасност и климатску заштиту.”

- Према члану 4. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, обавеза јавне услуге дефинисана је тако да „означава обавезу електроенергетских предузећа да врше извјесне електроенергетске дјелатности као јавну услугу, прије свега везано за безбједност, редовност, квалитету, цијене снабдијевања и заштите околине у складу са законом и Директивама ЕУ.”

- Према члану 5. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке, циљеви методологије су да за тарифне купце утврде тарифе које су разумне и засноване на трошковима, засноване на уобичајеној међународној пракси.

Обавеза јавне услуге значи да електропривредно друштво мора радити у општем економском интересу тарифних купаца, узрокујући трошкове који су разумни и засновани на уобичајеној међународној пракси, што подразумјева планирање и испоруку у корист купаца.

Политика ФЕРК-а је да електропривредно друштво треба хидроенергију испоручити неквалификованим (тарифним) купцима, као и да обављање трговинске дјелатности електропривредног друштва не може бити у супротности с обавезом вршења јавне услуге која је електропривредном друштву утврђена у његовој дозволи за рад.

Трошак електричне енергије за неквалификоване (тарифне) купце у овом тарифном поступку већим дјелом заснивао се на процјењеним подацима подносиоца захтјева. Будући да су процјене подложне знатним варијацијама, у наредном тарифном поступку, ФЕРК намјерава испитати мјесечне податке о стварним количинама и цијенама електричне енергије произведене за неквалификоване (тарифне) купце из властитих извора и набављене за неквалификоване (тарифне) купце. Након сагледавања ових чињеница извршиће се и примијенити поравнање података о набављеној и произведеној електричној енергији за неквалификоване (тарифне) купце у наредном тарифном поступку, уз одбијање или одобравање прихода за израчунавање тарифа у наредном тарифном поступку у складу са таквим поравнању. Критерији за такво неодобравање трошкова или одобрене приходе своде се на то да ли су активности биле разумне с обзиром на чињенице и околности које су окруживале одлуке.

Приликом доношења ове одлуке ФЕРК је водио рачуна о свеобухватном процесу реформе електроенергетског сектора у Босни и Херцеговини, чији је циљ економски здрав и одржив развој електроенергетског сектора, а главни елементи реформе раздвајање садашњих вертикално интегрисаних монопола на дјелатност производње, дистрибуције и снабдијевања електричном енергијом и ребалансирање тарифа. Акционим планом Федерације Босне и Херцеговине за реструктурирање и приватизацију електроенергетског сектора у Босни и Херцеговини („Службене новине ФБиХ“ бр.31/05 и 39/05) Влада Федерације Босне и Херцеговине је дала оквир који омогућава провођење реформе, а електропривредно друштво је до потпуне имплементације усвојене тарифне методологије, дужно извршити обавезе дефинисане Акционим планом ФБиХ.

У складу са чланом 56. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке властита је одлука и надлежност ФЕРК-а да размотри и потврди све трошкове достављене као подршка предложеним тарифама, да прихвати, одбије или прилагоди сваку величину или анализу коришћену за израчун предложене тарифе. Полазећи од предњег права и овлашћења, ФЕРК је узео у обзир принципе транспарентности и равноправности свих учесника на тржишту, а прије свега недискриминацију према било ком купцу електричне енергије, одређивши се за постепено увођење међународно прихваћене регулаторне праксе и постепено увођење општеприхваћених међународних стандарда у тарифном поступку, да би се избјегле изненадне и драстичне промјене тарифа у прелазном периоду, а посебно узимајући у обзир непостојање развијених социјалних мјера, због чега је ФЕРК одлучио да избјегне нагле и велике промјене тарифа у прелазном периоду, водећи рачуна о постепеном укидању субвенција између електропривредних дјелатности, категорија и група потрошње, као и о постепености при одобравању стопе поврата на власнички капитал.

У складу са чланом 75. Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке ФЕРК-а, ФЕРК задржава право да у циљу уредног снабдијевања тарифних купца електричном енергијом и заштите општег јавног интереса у случају ванредних околности куповину и продају електричне енергије регулише на начин који ће обезбједити интересе и потребе свих купаца за снабдијевањем електричном енергијом на територији Федерације БиХ. С обзиром да под ванредним околностима ФЕРК подразумијева вишу силу и друге изузетне околности, а под којима се подразумијевају елементарне непогоде које су проузроковале поремаћај куповине и продаје електричне енергије на територији Федерације БиХ, ФЕРК је оцјенио да нису постојале ванредне околности на основу којих би била угрожено уредно снабдијевање тарифних купаца, како је то подносилац захтјева тврдио, а што није доказао. Због тога ФЕРК током другог тарифног поступка није ни поступао по овом чланом Правилника за тарифну методологију и тарифне поступке ФЕРК-а.

На основу савјесне и брижљиве оцјене сваког доказа посебно и свих доказа заједно, Рјешења број 07-02-979-44/21/06, Рјешења број 07-02-980-32/22/06 и

Рјешења број 07-02-981-54/23/06 као и на основу резултата цјелокупног поступка, У складу са Одлукама Државне регулаторне комисије за електричну енергију - ДЕРК („Службени гласник БиХ“ број 1/06, 7/06, 24/06 и 26/06) и Одлука Државне регулаторне комисије за електричну енергију - ДЕРК број 04-321-59/06 и број 04-322-42/06 од 19.04.2007. године, а слиједећи циљеве којима се ФЕРК руководио, чије остварење му је повјерио Закон о електричној енергији, а правила и прописи ФЕРК-а, као провођењани акти наведеног Закона потврдили, односно водећи се тиме да тарифе требају бити разумне, равноправне и одређене на транспарентан начин, као и уважавајући постепеност у евентуалним измјенама тарифа, које ће тек на крају прелазног периода у потпуности бити засноване на оправданим трошковима, те имајући у виду све специфичне околности које постоје у електроенергетском сектору и Федерацији Босне и Херцеговине уопште, као и то да је провођење политике ФЕРК-а у непосредном односу с провођењем активности из усвојеног Акционог плана Федерације Босне и Херцеговине за реструктуисање и приватизацију електроенергетског сектора у Босни и Херцеговини, ФЕРК је одлучио као у диспозитиву.

ПРЕДСЈЕДНИК ФЕРК-а
Зденко Шимуновић с.р.